ڕۆژنامەگەری گەرمیان

ئاسۆیەکی تری پەرەسەندنی ڕۆژنامەگەری کوردی

گەرمیان – سەباح عەلی جاف

پاش 108 ساڵ لەدەرکردنی یەکەمین ڕۆژنامەی کوردی(کوردستان) و پاش چەندین کارەسات و ڕووداوی دڵتەزێن کەبەسر ناوچەی گەرمیاندا هات، کەدیارترینیان کارەساتی (ئەنفال)ە، ئێستا لە دەڤەری گەرمیان لە شارەکانی (کەلار، کفری، خانەقی، دەربەندیخان و ناحییەی ڕزگاری) بیست بڵاوکراوە و ڕۆژنامە و گۆڤار و وەرزنامە دەردەچن و بەردەوامن، کە(13) یان لەشاری کەلار و (3) یان لە کفری و (2) لەدەربەندیخان و (1) لە خانەقی و (1) دانەیان لە ناحیەی ڕزگارییە.

لە چلەکانی سەدەی ڕابردوودا لە گەرمیان ڕۆژنامەگەری دەستی بە جووڵەکردووە، دوابەدوای ڕاپەڕین بزوتنەوەکە جوڵەیەکی بەرچاوی بەخۆیەوە بینیوە و تەنانەت دوابەدوای ڕاپەڕین لە گەرمیان بڵاوکراوەیەکی سیاسی و ئەدەبی بەناوی (میلکان) لەلایەن لقی خانەقینی پارتی گەلی دیموکراتی کوردستانەوە دەرچووە کە ژمارە سێی (هەر ئەو ژمارەیەمان دەسکەوت و ژمارەکانی پێشووتری بەردەست نین) لە تەموزی 1991 دا بڵاوکراوەتەوە.

لەسەرەتاکانی ڕاپەڕین دا بڵاوکراوەیەکی تر بەناوی (پەیامی ئازادی) ئۆرگانی ناوەندی لقی خانەقینی حیزبی سۆسیالیستی کوردستان، ژمارە دووی لە تشرینی 1991 دا دەرچووە کە پێدەچێت یەکەمین بڵاوکراوەی دوای ڕاپەڕین بێت لەناوچەکەدا(ئەو زانیاریانەم لە ڕۆژنامەنووس جەمال ئەکبەرەوە وەرگرتووە)

دوابەدوای ڕاپەڕین چەندین بڵاوکراوە دەرچوونە کە ژمارەیان تێکڕا (50)بڵاوکراوەیە، لەوانە : گۆڤاری گۆڤار، گۆڤاری تۆژەر، بڵاوکراوەی کەڵیار، بڵاوکراوەی داستان، گۆڤاری شەم، ژینی نوێ، حەمرین، گەرمیان، پەیامی ڕەمەزان، کەلار، پەیامی لاوان، دەنگی نوێ، هەنگاو، کەلات و شکۆفە .... کەئێستا 20 بڵاوکراوەیان بەردەوامن لە دەرچوون و خزمەتی بەرچاویان بە ئاستی ڕۆشنبیری و ڕۆژنامەگەری لە ناوچەکەدا کردووە.

زۆرێك لە بڵاوکراوەکانی گەرمیان چەند ژمارەیەکیان لێدەرچووە و لەبەرنەبوونی مادە و سستی دارایی نەیانتوانیوە بەردەوام بن، پەرەسەندنی جوڵەی ڕۆژنامەگەری لە ناوچەکەدا کاریگەری لەسەر ڕۆژنامەگەری ناوچەکانی تری کوردستان هەبووە و وایکردووە کە چەندین پەیامنێر و ڕۆژنامەنووسی کارا درووست بن کە خزمەتی بەرچاو بە ڕۆژنامەنووسی کوردی بکەن و تەنانەت ناویان لەسەر ئاستی کوردستان هەبێت.

دوابەدوای پرۆسەی ئازادی عێراق لە ساڵی 2003 دا لەگەرمیان ژمارەیەکی زۆر لە گەنجان هاتنە مەیدان و خزمەتی بەرچاویان بە ڕۆژنامەنووسی گەرمیان کردووە و لەئێستادا ژمارەیەکی زۆر بڵاوکراوە بەردەوامن لەدەرچوون کەنەوەیەکی نوێ لە ڕۆژنامەنووسان و پەیامنێرانیان درووستکردووە، لەشاری کفری (خۆرنەوەزان) و لەکەلار (بەرەوشار) و لە خانەقی (خانەقی) و لە دەربەندیخان (دەربەندیخان) و لە ناحییەی ڕزگاری (داینەمۆ) دوابەدوای پرۆسەی ئازادی سیمایەکی نوێن لە ڕۆژنامەگەری ناوچەکە و زۆربەیان لەلایەن کەسانی بێلایەن و سەربەخۆ و ئەهلی دەردەچن.ئەو ڕۆژنامانە کاریگەری ڕۆشنبیرییان لەسەر لاوان درووستکردووە و چەندین پەیامنێر و ڕۆژنامەنووسی بەتوانایان درووست کردووە و تەنانەت زۆرێك لە کچان و ژنانیش هاتوونەتە بوارەکەوە.

لێرەدا چەند زانیارییەکی سەرەتایی لەسەر ئەو بڵاوکراوانەی گەرمیان دەخەینە ڕوو کەئێستا لە شارەکانی گەرمیان دەردەچن و تائێستاش بەردەوامن لەدەرچوون و خزمەتدەکەن:

1/ خۆرنەوەزان :

خۆرنەوەزان، نیومانگییەکی گشتی ئازادە، گروپێك گەنج لەشاری کفری بەهەشت لاپەڕەی ڕەش و سپی دەریدەکەن.یەکەمین ژمارەی لە (23/ئەیلولی 2003) دا دەرچووە و تائێستا (54) ژمارەی لێدەرچووە.جاربەجاریش پاشکۆیەك بە زمانی عەرەبی دەردەکات و لە چواردەی چواری ئەمساڵ دا پاشکۆیەکیان بە زمانی عەرەبی تایبەت بە کارەساتی ئەنفال دەرکرد.

خاوەنی ئیمتیازی (صەلاحەدین عەبدولحەمید) و سەرنووسەری (صەلاح گەرمیانی)یە .

2/ خانەقی :

خانەقی، مانگنامەیەکی سیاسی رۆشنبیری گشتییە، راگەیاندنی مەڵبەندی (12)ی خانەقی (ی.ن.ک) مانگی جارێـک بـە رەنگـاورەنگی بەهەردوو زمانی کوردی و عەرەبی و لەدووتوێی 12 لا پەڕەدا دەریدەکات.

ژمارە سفری لە (2003/12/11) و ژمارە 22 کە دواژمارەیەتی لە مارسی ئەمساڵدا دەرچووە و وابڕیارە ژمارە 23 لەیادی رۆژنامەگـەری کوردی دا دەربچێت.

خاوەنی ئیمتیاز (مەڵبەندی خانەقی) و سەرنووسەر (ئیبراهیم باجەلان)ە.

3/ بەرەوشار:

بەرەوشار، مانگنامەیەکی ئەهلی ئازادە، کۆمەڵێک گەنجی رۆژنامەنووس مانگانە بە 12 لا پەڕە بەرەش و سپی دەریدەکەن، ژمارە سفری لە (18ی کانوونی دووەمی 2004)دا دەرچووە و تائێستا (12)ژمارەی لێدەرچووە و وابڕیارە لە ژمارەی داهـاتووەوە ناوەکـەی بگۆڕێـت بـۆ (گەرمیانی ئەمرۆ).

خاوەنی ئیمتیازی (شێخ سەعید شاکەلی) و سەرنووسەری (لاوان ئەحمەد)ە.

4/ خەڵک :

خەڵک، نیومانگییەکی گشتی ئازادە، گروپێك رۆژنامەنووسی لە گەرمیان دەریدەکەن.ژمارە (1) لـە کۆتـایی نیـسانی 2004 لـە کـەلار دەرچووە و تائێستا (24) ژمارەی لێ بلاوبووتەوە.

خاوەنی ئیمتیازی (عەلی ئەحمەد کەریم) و سەرنووسەری (هۆشیاری عەبدولعەزیز)ە.

5/ داینەمۆ :

داینەمۆ، مانگنامەیەکی گشتی سەربەخۆیە، کۆمەڵێك گەنجی ناحییەی رزگاری هەرکاتێك پارەیان هەبێت دەریدەکەن.ژمـارە سـفری لـە کۆتایی تشرینی دووەمی 2004 دا و دواژمارەی (ژمارە 9) لەسەرەتای مانگی نیسان دا دەرچووە.

خاوەنی ئیمتیاز و سەرنووسەر (رێبین تەها) یە.

6/ دەربەندیخان :

دەربەنـدیخان، رۆژنامەیەکـە کۆمـەڵێك گـە نجی شـاری دەربەنـدیخان سـەربەخۆ مـانگی جارێـك بـە هەشـت لا پـەڕەی رەش و سـپی دەریدەکەن.ژمارە سفری لە (2005/3/8) دا دەرچووە و دواژمارەی لە (12) لە نیسانی ئەمساڵ دا دەرچووە.

خاوەنی ئیمتیازی (خالد عەلی قادر) و سەرنووسەری (کاوە عەلی)یە.

7/ شێروانە :

شێروانە، گۆڤارێکی رۆشنبیری گشتییە، سەرۆکایەتی شارەوانی کەلار وەرزانە دەریدەکات.ژمارەیەکی (کە ژمارە چواری لەسـەر نووسـراوە) لە شوباتی 2005 داو دواژمارەی (ژمارە 4) لە بەهاری 2006 دا دەرچووە.

خاوەنی ئیمتیاز (سەلام عەلی) و سەرنووسەری (کاروان یاروەیس)ە.

8/هەشتاوهەشت :

هەشتاوهەشت، وەرزەگۆڤارێکی ڕووناکبیرییە، تایبەتە بە پرسی ئەنفال و بە بەرگێکی ڕەنگاوڕەنگی دەردەچێت.ژمارە (1) لە بەهاری 2004 دا دەرچووە و دواژمارەشی (ژمارە 4) لە هاوینی 2005 دا دەرچووە.

خاوەنی ئیمتیاز (مەحمود سەنگاوی) و سەرنووسەری (سالار مەحمود)ە.

9/زیپان :

زیپان، گۆڤارێکی ڕۆشنبیری کۆکراوەیە، لقی کەلاری بنکەی ئەدەبی و گەلاوێژ وەرزانە لەدووتوێی 30 لاپەڕەدا بە زمانی عەرەبی دەریدەکات.بابەتەکانی گۆڤارەکە هەمووی لە ئینتەرنێتەوە وەرگیراون.ژمارە سفری لە شوباتی 2004 دا دەرچووە و دواژمارەشی (ژمارە 5) بەهەردووزمانی کوردی و عەرەبی لە نیسانی ئەمساڵدا دەرچووە.

سەرپەرشتیاری گشتی (ئاسۆ وەهاب)ە.

10/ کەنار :

کەنار، مانگنامەیەکی ئازادە کۆمەڵێك گەنج لە گەرمیان بە هەشت لاپەڕەی ڕەش و سپی دەریدەکەن.ژمارە (1) لە 2004/7/15 دا و دواژمارەی (ژمارە 16) لە ئازاری ئەمساڵدا دەرچووە.دووژمارە پاشکۆیەکی بەناوی (کەناری ژن) دەرکردووە.

خاوەنی ئیمتیاز و سەرنووسەر (بێستون ژاڵەیی)ە.

11/ سەبا :

سەبا، بڵاوکراوەیەکە گرنگی بە وەرگێڕانی (فیکری، ئەدەبی و هونەری) دەدات.کۆمەڵێك گەنجی شاری دەربەندیخان مانگی جارێك بە هەشت لاپەڕەی ڕەش و سپی دەریدەکەن.ژمارە (1) لە کۆتایی حوزەیرانی 2005 دا دەرچووە و دواژمارەی (ژمارە 5) لە کۆتایی کانوونی دووەمی ئەمساڵدا دەرچووە و وابڕیارە ئەم پڕۆژەیە بکرێتە گۆڤار.

خاوەنی ئیمتیاز(عەلی عوبدوڵڵا) و سەرنووسەر (هێمن مەحمود)ە.

12/ ئایندەی گەرمیان :

ئایندەی گەرمیان، بڵاوکراوەیەکی سیاسی کۆمەڵایەتی گشتییە، ڕاگەیاندنی مەڵبەندی (11)ی گەرمیانی یەکێتی نیشتمانی کوردستان بە هەشت لاپەڕەی ڕەنگاوڕەنگ دەریدەکات.ژمارە سفری لە 2005/6/20 دا دەرچووە و دواژمارەی (ژمارە 13) لە 2006/4/5 دا دەرچووە.سەرنووسەرەکەی (مەجید ساڵەح)ە.

13/ خوێندنی نوێ :

خوێندنی نوێ، مانگنامەیەکی خوێندکاری ئازادە، کۆمەڵێك خویندکاری سەربەخۆ بە هەشت لاپەڕەی ڕەش و سپی دەریدەکەن.ژمارە (1) لەکانوونی یەکەمی 2005 دا دەرچووە و دواژمارەی (ژمارە 3) لە ئازاری 2006 دەرچووە.

خاوەنی ئیمتیاز و سورنووسەر (گەرمیان حەمەخان).

14/ زەنگ :

زەنگ، رۆژنامەیەکی گشتی ئازادە، دووهەفتە جارێك لەشاری کفری کۆمەڵێك رۆژنامەنووسی گەرمیان بە 12 لا پەڕە دەریدەکەن.ژمارە سفری لە 2005/9/25

دا دەرچووە و دواژمارەی (ژمارە 13) لە 20 /2006/4 بە دووڕەنگ دەرچووە.

زەنگ پاشکۆیەکی عەرەبی بەناوی (الناقوس) دەردەکات کە تائێستا (8)ژمارەی لێدەرچووە.لە چواردەی چواری ئەمساڵیش دا پاشکۆیەکی بە زمانی کوردی و عەرەبی بۆ یادی ئەنفال دەرکردووە.

خاوەنی ئیمتیاز (سامان گەرمیانی) و سەرنووسەر (سامان کەریم)ە.

15/ گۆڤاری گیرفان:

گیرفان، وەرزەگۆڤارێکی رۆشنبیری گشتی سەربەخۆیە، کۆمەڵێك رووناکبیر لە گەرمیان بە قەبارەی گیرفان دەریدەکەن.ژمارە سفری لە ساڵی 2005 دا بە(111)لا پەڕە و دواژمارەی لە بەهاری 2006 دا دەرچووە.

خاوەنی ئیمتیاز و سەرنووسەر (مەلا تەحسین گەرمیانی) یە.

16/هەشتاو هەشت:

هەشتاو هەشت پاشکۆی وەرزە گۆڤاری هەشتاو هەشتە و ژمارە (1)ی بە رەنگاو ڕەنگی بە (8) لا پەڕە دەرچووە, ژمارە(3) ی لە(4/14)دا دەرچووە کە وابڕیارە بە پێی قۆناغەکانی ئەنفال هەشت ژمارەی لێ دەربچێت.

سەرنوسەری (سالار مەحمود)ە

17/ وەرزشکاران:

وەرزشکاران رۆژنامەیەکی وەرزشی مانگانەیە ,کۆمەڵێك وەرزشکار لە کەلار بە (4) لا پەڕە بە رەش و سپی دەریدەکەن. ژمارە (1)ی لە (2006/1/22) و ژمارە (2) ی لە مانگی ئازاردا دەرچووە.

خاوەنی ئیمتیازو سەرنوسەری (ئەرکان محەمەد رەشید)ە .

18/ دەنگی خوێندکار:

دەنگی خوێندکار بڵاوکراوەیەکی رۆشنبیرای گشتی هەمەڕەنگە ,کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان –کۆمیتەی کفری بە (4) لا پەڕەی رەش و سپی بە (A4) دەریدەکەن.ژمارە(1) ی لە کۆتای شوباتی2006و ژمارە دووی لە ئازاری ئەمساڵدا دەرچووە.

سەرپەرشتیاری گشتی (ئارام کەریم)ە

19/ ئاتیە:

ئاتیە بڵاوکراوەیەکی رۆشنبیری گشتی مانگانەیە –ناوەندی گەرمیانی رێکخراوی قوتابیانی کوردستان بە (8) پەڕەی رەش و سپی بە (A4) دەریدەکەن , تا ئێستا دوو ژمارەی لێ دەرچووە و ژمارە دووی لە (2006/4/1) دا دەرچووە .

سەرنوسەری (راویار یاسین)ە

20/ شێخ لەنگەر:

شێخ لەنگەر مانگنامەیەکی ئەهلی سەربەخۆی گشتیە لە ئاوای شێخ لەنگەر کۆمەڵێك لە رۆژنامەنوسان و روناکبیرانی ئەو گوندە ,ژمارە (1)ی بە رەنگاوڕەنگی لە (2006/4/20) بە(8) لا پەڕە خستە بەردیدەی خوێنەران, خاوەنی ئیمتیازی (سەلاح خورشید) و سەرنوسەری (محەمەد سابیر)ە (یەکەمین ئەزمونی رۆژنامەگەری لادێ لە گەرمیان).

*وابڕیارە لەم هەفتەیەدا ژمارە یەکی گۆڤاری (هورێزا) کە وەرزە گۆڤارێکی رۆشنبری و کۆمەلآتی گشتی ئازادە لە لایەن ژمارەیەك رۆژنامەنوسی خانەقیەوە بلأودەکرێتەوە,و(جەمال ئەکبەر) سەرنەسەری دەبێت.